

Verklag við opnun svæða og uppskeruheimildir

Dóra S. Gunnarsdóttir

Forstöðumaður Neytendaverndar

Strandbúnaður 2017

Grand hótél 13-14 mars 2017

Lög og reglugerðir

- Lög um matvæli - Lög um sjávarafurðir
 - Ábyrgð rekstraraðila matvælafyrirtækja að tryggja örugg matvæli
 - Ábyrgð eftirlitsaðila að framfylgja kröfum
 - Ákvæði um gjaldtöku vegna eftirlits og greininga á sýnum
- Lög um skeldýrarækt
 - Heilnæmiskönnun - ræktunarleyfi
- Reglugerð EB/853/2004 (104/2010) (III. viðauki, VII.þáttur)
 - Ábyrgð framleiðenda
- Reglugerð EB/854/2004 (105/2010) (II. viðauki)
 - Ábyrgð stjórnvalda – flokkun svæða – samvinna við rekstraraðila

Uppskeyra / veiðar á skeldýrum

- Leiðbeiningar Matvælastofnunar
 - Gilda fyrir veiðar og uppskeru frá ræktunarsvæðum
- Uppskeruheimild
 - Tryggja að ákvæði reglugerða séu uppfyllt
 - Reglugerð EB/853/2004 (104/2010)
 - Reglugerð EB/854/2004 (105/2010)
- Með skeldýrum er átt við
 - Samlokur s.s. bláskel (kræklingur), öðuskel, kúfiskel, hörpudiskur
 - Skrápdyr s.s. ígulker, sæbjúgu
 - Sæsniglar s.s. beitukóngur
- Hér verður fjallað um bláskel

Skilyrði uppskeruheimildar

- Svæðið hafi ræktunarleyfi
- Svæðið hafi verið flokkað
 - Markaðssetning eingöngu heimil frá svæðum í A-flokki
 - E.coli <230 MPN /100 g
- Eftirlit sé reglubundið
 - E.coli og salmonella
 - Þungmálmar
 - Önnur mengunarefni
- Bláskel uppfylli heilbrigðiskröfur (V. kafli; VII. þáttur)
 - Þörungaeitur
 - Örverur (E.coli , salmonella)

Viðmiðunarmörk: þörungaeitur í ætilegum hluta

- PSP (Lamandi skelfiskseitur) 800 $\mu\text{g}/\text{kg}$
- ASP (Þörungaeitur sem veldur minnisleysi) 20 mg /kg (dómínósýru)
- DSP (Niðurgangseitur) ókadínsýra, dínófýsistoxín og pektentoxín: 160 $\mu\text{g}/\text{kg}$ (ókadínsýru)
- YTX (Jessótoxín) 1 mg /kg
- AZP (asaspírasíð) 160 $\mu\text{g}/\text{kg}$

Viðmiðunarmörk: eiturþörungar í sjó

Þörunga-eitur	Tegundir svifþörunga	Viðmiðunarmörk
PSP	Alexandrium spp.	20 frumur / l
	· A. ostenfeldii	20 frumur / l
	· A. tamarense	20 frumur / l
DSP	Dinophysis spp.	500 frumur / l
	· D. Nowegica	1000 frumur / l
	· D. acuta	500 frumur / l
	· D acuminata	500 frumur / l
ASP	Pseudo- nitzschia	
	· P. pseudodelicatissima	200.000 frumur / l
	· P.seriate	100.000 frumur / l
	· P. deilcatissima	200.000 frumur / l.

Umsókn um uppskeruheimild

Senda skal inn umsókn – þjónustugátt Matvælastofnunar

- Fyrsta uppskera frá svæði
- Ef enginn uppskera hefur átt sér stað í 3 mánuði
- Ef svæði hefur verið lokað

Upplýsingar fyrir... ▾

- ...bændur
- ...fiskvinnslur
- ...fóðurfyrirtæki
- ...hestamenn
- ...innflytjendur
- ...mjólkurstöðvar
- ...neytendur
- ...skelræktendur
- ...sláturleyfishafa
- ...stangveiðimenn
- ...útflytjendur
- ...önnur matvælafyrirtæki

Líklegt að fuglavlensa berist til landsins

02.03.2017 Fréttir - Dýraheilbrigði

Frá því í október á síðasta ári hefur alvarlegt afbrigði fuglavlensu greinst í fuglum víða í Evrópu. Matvælastofnun ásamt sérfræðingum við Tilraunastöð Háskóla Íslands á Keldum og Háskóla Íslands telja tölurverðar líkur á að fuglavlensuveiran berist til landsins með farfuglum. Fuglæigendur þurfa því að vera undir... → Meira

09.03.2017 - Lokun aðalskrifstofu og skiptiborðs

08.03.2017 - Innlausn á greiðslumarki mjólkur - umsóknarfrestur 4. apríl

06.03.2017 - Opinn fundur um eftirlitskerfi Matvælastofnunar

> 02.03.2017 - Líklegt að fuglavlensa berist til landsins

→ Allar fréttir

< Lög og reglur

- < Eyðublöð
- < Útgáfa
- < Eftirlitsniðurstöður
- < Áhættuflokkun
- < Gagnagrunnar
- < Gæðahandbók
- < Innra eftirlit

< Listi yfir starfsstöðvar

- < Stuðningsgreiðslur
- < Viðbragðsáætlanir
- < Ýmsir tenglar

Mælaborð **MAST**

Sendu **Abendingu**

Innflutningur gæludýra

Þjónustugátt **MAST**

Bændatorg

Vaktsími dýralækna

Merkingar matvæla

Póstlisti ? Spurt og svarað A Á B C H I J K L M N O P R S T U Ú V X Y Þ Æ Ö < Orðabanki

Aðalskrifstofa Austurvegi 64 800 Selfossi

... (Inn- og útl.) ... 23 ... Reykjavík

Umdæmisstofur: Héraðsdýralæknar

Sími +354 530 4800 Fax +354 530 4801 mast@mast.is

Meðferð umsóknar

- Umsókn metin hvað varðar eftirlit með svæði
- Kallað eftir sýnum ef þörf er á
 - E.coli – salmonella
- Ef ný umsókn
 - Sýnatökuleiðbeiningar sendar og ræddar
 - Sýnatökubúnaður
- Skoðun á eitruðum þörungum í sjó
 - Sjór í lagi greining á þörungaeitri í skel
- Umsókn samþykkt
 - Greiningar tilgreindar fyrir opnun svæðis

Við fyrstu opnun svæðis

- Sýni af sjó og skelkjöti
 - Eitraðir þörungar í sjó
 - Þörungaeitur í kjöti: ASP, DSP og PSP
- Niðurstöður metnar
 - Viðmiðunarmörk uppfyllt - heimild gefin út
 - Tölvupóstur
 - Niðurstöður greininga fylgja
- Kostnaður
 - Sjósýni – Matvælastofnun
 - Skelsýni - Framleiðandi

Gildistími uppskeruheimilda

- Háð tegund og árstíma
- Bláskel
 - Sumar: júní – september → Frá sýnatökudegi og í 1 vika frá því að niðurstöður berast
 - Sjósýni og skelsýni á mánudegi
 - Niðurstöður skelsýna berast á föstudegi
 - Uppskeruheimild til næsta föstudag
 - Taka þarf sjósýni aftur á mánudegi
 - Vetur: október – maí → Frá sýnatökudegi og í 1 mánuð frá því að niðurstöður berast
- Ef vísbending er um aukningu á eitruðum þörungum í sjó eða um einkenni vegna þörungaeiturs
 - Gildistími stytur eða svæði lokað

Lágmarks tíðni greininga

- Þörungaeitur í skelkjöti
 - Háð tegund og uppskerutíma
 - Bláskel – allt að 5 falt eitraðri en aðrar tegundir samloka

Tegund	DSP* Lipophilic toxins		PSP**		ASP***	
	Vetur	Sumar	Vetur	Sumar	Vetur	Sumar
Bláskel	Mánaðarlega	Vikulega	Háð tilvist eiturþörunga	Vikulega	Skimun	Skimun
Hörpu-diskur	Háð tilvist þörunga	Mánaðarlega	Háð tilvist eiturþörunga	Mánaðarlega	Skimun	Skimun
Kúfskel	3 mánaða fresti	Mánaðarlega	Háð tilvist eiturþörunga	Mánaðarlega	Skimun	Skimun

Tíðni greininga

- Eitraðir þörungar í sjó
 - Háð tegund og árstíma

Tegund/ árstími	Vetur	Sumar
Bláskel	Mánaðalega	Vikulega
Hörpudiskur	Mánaðarlega	Mánaðarlega
Kúfskel	Mánaðarlega	Mánaðarlega

Svæði lokað - endurofnun

- Lokun vegna
 - Aukning í eitruðum þörungum í sjósýni – yfir viðmiðunarmörkum
 - Þörungaeitur yfir mörkum
- Endurofnun
 - Niðurstöður tveggja samfelldra greininga sem gerðar eru með a.m.k. 48 klst millibili; undir viðmiðunarmörkum
 - Heimilt er að opna með einu sýni ef
 - Eitur er < 50% undir viðmiðunarmörkum og
 - Niðurstaða sjósýna sem tekin eru með viku millibili sýna verulega fækkun á fjölda eitraðra þörunga.

Skráningarskjal

- Skal fylla út við uppskeru / veiðar
- Skrá skal
 - Upplýsingar um uppskeru (heiti svæðis, dags, tegund, magn)
 - Flokkun svæðis, dags. síðustu sýnatöku
 - Dagsetninga sýnatöku vegna þörungaeiturs
- Skal fylgja uppskeru í afgreiðslustöð
 - Skrá skal móttökudagsetningu
 - Ávallt skal vera hægt að tengja afurðir við skráningarskjöl og þar með til veiðisvæðis
 - Dagsetningar – lotur á merkimiðum afurða
- Nauðsynlegt að geta tilgreint alla kaupendur

Rekjanleiki - stöðvun dreifingar / innköllun möguleg

Skráningaskjal

Skráningarskjal fyrir lifandi samlokur, skrápdyr, möttuldyr og sæsnigla Registration document for live bivalve molluscs, echinoderms, tunicates, and marine gastropods		
Skjal nr: Document no.	Gefið út af: Issued by:	Útgáfudags. Date of issue
I. Uppskera Harvest		
Magn uppskeru: Quantity of harvest:	Kör nr:	Uppskerudagur: Date of harvesting
Tegund: Species (common name)		
Tegund: Species (scientific name)		
Flokkun framleiðslusvæðisins (A/B/C): Microbiological classification (A /B/C):		Dags. niðurstaðna
Númer eða nafn framleiðslusvæðis: Number or name of production area:		
Svæði opið til uppskeru sbr. tölvupóst MAST frá: Area open for harvest according to email from MAST:		Gildir til:
☐ Viltt Wild fisheries	Nafn veiðisvæðis. Staðsetning uppskeru (GPS hnit) við upphaf uppskeru, við lok uppskeru og á klst fresti á meðan uppskeru stendur. Harvesting position: Má vera útskrift GPS punkta eða á sérblaði. Skal fylgja skráningarskjali	
☐ Ræktun Aquaculture	Rekstrarleyfisnr. ræktunaraðila: Registration number of the aquaculture establishment:	
Veiðimaður nafn og heimilfang: Fisherer, gatherer or harvester – name and adress		
Viðtökustaður uppskeru - nafn og heimilfang og leyfisnúmer og dagsetning móttöku: Place of destination – name and adress approval no.		

Takk fyrir!

www.mast.is

